

Շախմատ դասընթացի ծրագիր

Ցանկ

Շախմատ	2
CP 420: Շախմատի ռազմավարություն. սկսնակ մակարդակ – մաս 1(արևելահայերեն)	2
CP 430: Շախմատի ռազմավարություն. սկսնակ մակարդակ – մաս 2 (արևելահայերեն).....	4
CP 440: Շախմատի ռազմավարություն. միջին մակարդակ – մաս 1 (արևելահայերեն)	7
CP 450: Շախմատի ռազմավարություն. միջին մակարդակ – մաս 2 (արևելահայերեն).....	9
CP 460: Շախմատի ռազմավարություն. բարձր մակարդակ – մաս 1(արևելահայերեն).....	10
Շախմատի դասընթացի հեղինակները.....	12

ՇԱԽՄԱՏ

ՀՎՀ շախմատի օնլայն դասերը մշակված են Հայաստանի շախմատի ակադեմիայի հետ համատեղ: Դասընթացի նյութը հիմնված է ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության կողմից մշակված դասագրքերի հիման վրա: Օնլայն դասերը առավել գրավիչ դարձնելու, սովորողների ուշադրությունը գրավելու և զվարճալի խաղը ինքնուրույն որոշում կայացնելու հնարավորության համար օգտագործվել է օնլայն միջավայրում մուլտիմեդիա արդի տեխնոլոգիաներով աշխատելու ՀՎՀ փորձառությունը:

Ծրագիրը նպատակ ունի զարգացնել սովորողի առանձնահատուկ հմտությունները և սովորելու ունակությունները՝ ներառելով կենտրոնացումը, ստեղծագործական մտքի և ռազմավարական մտածողության զարգացումը: Ծրագիրը ունի երեք մակարդակ՝ տարրական, միջին և բարձր:

CP 420: Շախմատի ռազմավարություն. սկսնակ մակարդակ – մաս 1 (արևելահայերեն) - 3 կրեդիտ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐ (սեղմեք այստեղ ակադեմիական օրացույցը տեսնելու համար)

ԱԿՆԿԱՎՈՂ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄԱՆՂԱԿ (ԺԱՄԵՐ/ՇԱԲԱԹ)

Նյութեր (ձայնա-, տեսա- և տեքստային)	1-2 ժամ
Քննարկումներ	1-2 ժամ
Հարցումներ, առաջադրանքներ	1-2 ժամ
Շաբաթական ակնկալվող մասնակցություն	4-6 ժամ

Մասնակիցները պետք է.

- նամակագրական կապ ունենան իրենց համակուրսեցիների հետ և հաղորդակցվեն քննարկումների, ֆորումների, չաթի, Skype-ի, ձայնա- և տեսակոնֆերանսի միջոցով,
- ընթերցեն և օնլայն քննարկեն տեքստերն ու նյութերը,
- աշխատեն փոքր խմբերով և անհատապես՝ կիրառելով օնլայն գործիքների մի ամբողջ համակարգ:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ

Դասընթացի հիմնական նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայկական երաժշտության պատմությունը, վերջինիս հիմնական բաղադրիչները և առանձնահատկությունները: Ուսանողները կծանոթանան հայկական միջնադարյան երաժշտաժիսական մատյանների, նոտագրության համակարգի և դրանց զարգացումների, 19-րդ դարի հայ կոմպոզիտորական արվեստի, ինչպես նաև հայկական ազգային դասական երաժշտության և հայազգի անվանի երաժիշտների կոմպոզիտորական աշխատանքների հետ: Ուսանողները կհիմնանան նաև կոմպոզիտորական արվեստի նոր միտումների մասին:

Դասընթացը մատչելի է մեծ լսարանի համար և հարուստ է հայկական երաժշտական մշակույթի բացառիկ նմուշներով՝ հայ երգարվեստի լավագույն ներկայացուցիչների կատարմամբ:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆՅՈՒԹԵՐԸ

Անհրաժեշտ չէ տպագրել օնլայն նյութերը: Դրանք դասերի մասն են կազմում: Ուսանողները պետք է կարդան, լսեն, դիտեն ամբողջ նյութը և կատարեն բոլոր առաջադրանքները: Էլեկտրոնային նյութերը պատրաստված են մինչհամալսարանական և համալսարանական ուսանողների, միջնակարգ դպրոցների շախմատի ուսուցիչների, Հայաստանի և Միջուրբի չափահաս անձանց համար:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿԸ

- Հ. Տ. Թումանյան, Շախմատ 2, Երևան 2011:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Դասընթացն ավարտելուց հետո ուսանողները ծանոթ կլինեն շախմատ խաղին, կունենան գիտելիքներ խաղի կարևորագույն սկզբունքների և դրանց ճիշտ կիրառության մասին, ինչպես նաև կկարողանան գնահատել ստեղծված իրավիճակները:

ԹԵՄԱՆԵՐԸ

- Ծանոթություն շախմատի հետ, արքա
- Թագուհի, շախ
- Շախ և մատ, պատ
- Նավակ, Փիղ
- Ձի, Զինվոր
- Խաղաքարերի սկզբնական դասավորությունը, խաղաքարերի մոտավոր արժեքները
- Փոխանակում, փոխատեղում
- Կողանցիկ վերցնելը, զինվորի փոխարկումը

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Էլեկտրոնային նյութերը պատրաստված են ինչպես օգտագործման, այնպես էլ լսարանի համար մատչելի սկզբունքով: Ուսանողները կառնչվեն շախմատի դասավանդման և խաղալու համար անհրաժեշտ հեռավար ուսուցման բոլոր մուլտիմեդիա միջոցների հետ, ինչը արդյունավետ կդարձնի կրթությունը:

ԴԱՍԱՑՈՒՑԱԿԸ

Դասընթացը տևում է 9 շաբաթ, ներառյալ ծանոթացման շաբաթը և նախատեսում է ուսանողի մասնակցությունը յուրաքանչյուր շաբաթվա առնվազն 5 օրերի ընթացքում:

Շաբաթ 0	Ծանոթացման շաբաթ Ուսանողները ծանոթանում են Ուսանողի Ուղեցույցի հետ, լրացնում են ուսման ոճերի հարցաշարը, լրացնում են անձնական թերթիկը, ներկայանում են միմյանց, մասնակցում են ֆորում-քննարկմանը, գտնում են այն ժամային գոտին, որտեղ աշխատելու են: Ուսանողները ծանոթանում են նաև հաղորդակցման և ուսումնական այն օնլայն գործիքների հետ, որոնք կիրառելու են դասընթացի ընթացքում:
Շաբաթ 1-8	Դաս 1-8 (օգտագործել օնլայն նյութեր և թվային միջոցներ) առաջադրանքներ, գլուխկոտրուկներ, հարցումներ
Շաբաթ 4	Միջանկյալ քննություն
Շաբաթ 8	Ավարտական քննություն

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Ուսանողները պետք է ակտիվորեն մասնակցեն օնլայն քննարկումներին, ֆորումներին, չաթերին, ինչպես նաև հանձնեն բոլոր առաջադրանքները սահմանված ժամկետներում:

Ուսանողները պետք է ծանոթ լինեն և ենթարկվեն [ՀՎՀ-ի ակադեմիական քաղաքականությանը](#):

Ուսանողների առաջադիմությունը կգնահատվի ամբողջ ուսումնական շրջանի ընթացքում ստացած գնահատականների հիման վրա, ինչը ձևավորվում է հետևյալ սկզբունքներով.

20% - մասնակցություն

20% - առաջադրանքներ

30% - միջանկյալ քննություն

30% - ավարտական քննություն

Գնահատումը կկատարվի տառային մեթոդով համաձայն [ՀՎՀ-ի գնահատման քաղաքականության](#):

ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐԻ ՈՒՇ ՀԱՆՁՆՈՒՄ

Առաջադրանքները պետք է հանձնել նախատեսված ժամկետներում: Այս կերպ ուսանողը հետ չի ընկնի դասերից, իսկ օնլայն ուսուցիչը հնարավորություն կունենա հետևողականորեն գնահատել աշխատանքը: Եթե աշխատանքը հանձնվում է սահմանված ժամկետից մեկ շաբաթ ուշ, ապա գնահատականը նվազում է 10%-ով (եթե իհարկե ուսանողը նախապես չի ստացել օնլայն ուսուցչի համաձայնությունը): Սահմանված ժամկետից երկու շաբաթ ուշ հանձնված աշխատանքները կընդունվեն (միայն ստուգվելու են), բայց չեն գնահատվի: Բացառություններ կլինեն միայն որոշ հարգելի դեպքերում:

Գրանցվելու համար, խնդրում ենք լրացնել [գրանցման հայտը](#):

CP 430: Շախմատի ռազմավարություն. սկսնակ մակարդակ – մաս 2 (արևելահայերեն) 3 կրեդիտ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐ (սեղմեք այստեղ ակադեմիական օրացույցը տեսնելու համար)

ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄԱՆԴՂԱԿ (ԺԱՄԵՐ/ՇԱԲԱԹ)

Ելույթեր (ձայնա-, տեսա- և տեքստային)	1-2 ժամ
Քննարկումներ	1-2 ժամ
Հարցումներ, առաջադրանքներ	1-2 ժամ
Շաբաթական ակնկալվող մասնակցություն	4-6 ժամ

Մասնակիցները պետք է.

- նամակագրական կապ ունենան իրենց համակուրսեցիների հետ և հաղորդակցվեն քննարկումների, ֆորումների, չաթի, Skype-ի, ձայնա- և տեսակոնֆերանսի միջոցով,
- ընթերցեն և օնլայն քննարկեն տեքստերն ու ելույթերը,
- աշխատեն փոքր խմբերով և անհատապես՝ կիրառելով օնլայն գործիքների մի ամբողջ համակարգ:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ

Դասընթացը շախմատի համառոտ նկարագրության շարունակությունն է, որն իր մեջ ներառում է բոլոր անհրաժեշտ նախապայմանները, որից հետո ուսանողը կարող է շախմատ խաղալ ավելի ընդլայնված գիտելիքներով: Այն բաղկացած է 8 դասից, որոնք ներկայացնում են քայլերի գրանցման ճիշտ կարգը, տալիս են տեղեկություններ միայնակ թագուհիով կամ նավակով մրցակցի միայնակ արքային մատ հայտարարելու

Ճիշտ ձևի, ինչպես նաև շախմատային մի շարք հնարքների մասին, որոնց իմացությունը շատ կօգնի շախմատային պարտիայի ռազմավարությունում: Դասերում առկա նյութերը մատչելի են մեծ լսարանների համար:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆՅՈՒԹԵՐԸ

Անհրաժեշտ չէ տպագրել օնլայն նյութերը: Դրանք դասերի մասն են կազմում: Ուսանողները պետք է կարդան, լսեն, դիտեն ամբողջ նյութը և կատարեն բոլոր առաջադրանքները:

Էլեկտրոնային նյութերը պատրաստված են մինչհամալսարանական և համալսարանական ուսանողների, միջնակարգ դպրոցների շախմատի ուսուցիչների, Հայաստանի և Սփյուռքի չափահաս անձանց համար:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿԸ

- Հ. Տ. Թումանյան, Շախմատ 2, Երևան 2011:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Դասընթացն ավարտելուց հետո ուսանողները լիարժեք կկարողանան խաղալ շախմատային պարտիա, կլիմանան շախմատային տերմինաբանությունը և կկարողանան քայլերը գրացնել, կունենան գիտելիքներ ուժեղագույն խաղաքարերով մատ հայտարարելու, ինչպես նաև շախմատային մի շարք հնարքների մասին:

ԹԵՄԱՆԵՐԸ

- Քայլի գրանցումը
- Հավերժական շախ
- Մատ թագուհիով
- Մատ երկու նավակներով, մատ մեկ նավակով
- Մատ վերջին հորիզոնականում, մանկական մատ
- Անպաշտպան խաղաքար, պաշտպանություն
- Կապ
- Բաց հարձակում, բաց շախ

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Էլեկտրոնային նյութերը պատրաստված են ինչպես օգտագործման, այնպես էլ լսարանի համար մատչելի սկզբունքով: Ուսանողները կառնչվեն շախմատի դասավանդման և խաղալու համար անհրաժեշտ հետավար ուսուցման բոլոր մուլտիմեդիա միջոցների հետ, ինչը արդյունավետ կդարձնի կրթությունը:

ԴԱՍԱՑՈՒՑԱԿԸ

Դասընթացը տևում է 9 շաբաթ, ներառյալ ծանոթացման շաբաթը և նախատեսում է ուսանողի մասնակցությունը յուրաքանչյուր շաբաթվա առնվազն 5 օրերի ընթացքում:

Շաբաթ 0	Ծանոթացման շաբաթ Ուսանողները ծանոթանում են Ուսանողի Ուղեցույցի հետ, որոշում են իրենց ուսանելու ոճը՝ լրացնելով համապատասխան հարցաշարը, լրացնում են անձնական թերթիկը, ներկայանում են միմյանց, մասնակցում են ֆորումին, որոշում են այն ժամային գոտին, որտեղ պետք է աշխատեն: Ուսանողները պետք է ծանոթանան դասընթացի ընթացքում անհրաժեշտ հաղորդակցման և ուսանման օնլայն միջոցների հետ և կիրառեն դրանք:
----------------	--

Շաբաթ 1-8	Դաս 1-8 (օգտագործել օնլայն նյութեր և թվային միջոցներ) առաջադրանքներ, գլուխկոտրուկներ, հարցումներ
Շաբաթ 4	Միջանկյալ քննություն
Շաբաթ 8	Ավարտական քննություն

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Ո Ուսանողները պետք է ակտիվորեն մասնակցեն օնլայն քննարկումներին, ֆորումներին, չաթերին, ինչպես նաև հանձնեն բոլոր առաջադրանքները սահմանված ժամկետներում:

Ուսանողները պետք է ծանոթ լինեն և ենթարկվեն [ՀՎՀ-ի ակադեմիական քաղաքականությանը](#):

Ուսանողների առաջադիմությունը կգնահատվի ամբողջ ուսումնական շրջանի ընթացքում ստացած գնահատականների հիման վրա, ինչը ձևավորվում է հետևյալ սկզբունքներով.

20% - մասնակցություն

20% - առաջադրանքներ

30% - միջանկյալ քննություն

30% - ավարտական քննություն

Գնահատումը կկատարվի տառային մեթոդով համաձայն [ՀՎՀ-ի գնահատման քաղաքականության](#):

ԱՌԱՋԱԴԴԱՆՔՆԵՐԻ ՈՒՇ ՀԱՆՁՆՈՒՄ

Առաջադրանքները պետք է հանձնել նախատեսված ժամկետներում: Այս կերպ ուսանողը հետ չի ընկնի դասերից, իսկ օնլայն ուսուցիչը հնարավորություն կունենա հետևողականորեն գնահատել աշխատանքը: Եթե աշխատանքը հանձնվում է սահմանված ժամկետից մեկ շաբաթ ուշ, ապա գնահատականը նվազում է 10%-ով (եթե իհարկե ուսանողը նախապես չի ստացել օնլայն ուսուցչի համաձայնությունը): Սահմանված ժամկետից երկու շաբաթ ուշ հանձնված աշխատանքները կընդունվեն (միայն ստուգվելու են), բայց չեն գնահատվի: Բացառություններ կլինեն միայն որոշ հարգելի դեպքերում:

Գրանցվելու համար, խնդրում ենք լրացնել [գրանցման հայտը](#):

CP 440: Շախմատի ռազմավարություն. միջին մակարդակ – մաս 1 (արևելահայերեն) 3 կրեդիտ

Ուսումնական շրջաններ (սեղմեք այստեղ ակադեմիական օրացույցը տեսնելու)

համար) Ակնկալվող մասնակցության սանդղակ (ժամեր/շաբաթ)

Նյութեր (ձայնա-, տեսա- և տեքստային)	1 – 2 ժամ
Քննարկումներ, գլուխկոտրուկներ, վարժություններ	1 – 2 ժամ
Հարցումներ, առաջադրանքներ	1 – 2 ժամ
Շաբաթական ակնկալվող մասնակցություն	4 – 6 ժամ

Մասնակիցները պետք է.

- նամակագրական կապ ունենան իրենց համակուրսեցիների հետ և հաղորդակցվեն ֆորումների, չաթի, Skype-ի, ձայնա- և տեսակոնֆերանսի միջոցով,
- ընթերցեն և օնլայն քննարկեն տեքստերն ու նյութերը,
- աշխատեն փոքր խմբերով և անհատապես՝ կիրառելով տարբեր օնլայն գործիքներ:

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆՊԱՏԱԿԱՆԵՐԸ

Դասընթացը շարունակում է տրամադրել շախմատի համապարփակ գիտելիքներ, որոնք ուսանողին թույլ են տալիս շախմատ խաղալ գիտելիքների ավելի ընդլայնված պաշարով: Դասընթացը բաղկացած է 8 դասից, որոնք հաջորդաբար ներկայացնում են խաղի հիմնական տարրերի նկարագրությունը, տեղեկություններ են տալիս խաղի կանոնների մասին, սովորեցնում են շախմատային պարտիայի գրանցումը, մատից պաշտպանությունը, պատից խուսափումը, ինչպես նաև շախմատային մի շարք այլ հնարքներ: Դասընթացը մշակված է լայն շրջանակ ընդգրկող լսարանի համար:

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆՅՈՒԹԵՐԸ

Անհրաժեշտ չէ տպել օնլայն նյութերը: Դրանք դասերի բաղկացուցիչ մասն են: Ուսանողները պետք է կարդան, լսեն, դիտեն ամբողջ նյութը և լրացնեն բոլոր առաջադրանքները: Էլեկտրոնային նյութերը մշակված են համալսարանական և մինչհամալսարանական ուսանողների, միջնակարգ դպրոցների շախմատի ուսուցիչների և պատանիների համար ինչպես Հայաստանում, այնպես էլ սփյուռքում:

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿԸ

- Հ. Տ. Թումանյան, Շախմատ 2, (Երևան, 2011թ.)

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Դասընթացն ավարտելուց հետո ուսանողները կկարողանան ավելի լավ շախմատ խաղալ, հարուստ գիտելիքներ կունենան խաղի հիմնական սկզբունքների և վերջիններիս ճիշտ կիրառման մասին, ինչպես նաև կկարողանան գնահատել շախմատային տարբեր իրավիճակները և խաղային կոմբինացիաները:

ԹԵՄԱՆԵՐԸ

- Շախմատային պարտիայի գրանցում, նյութական առավելություն և որակ
- Սկզբնախաղ
- Բաց հարձակման նախապատրաստում
- Խուսափում պատից
- Պաշտպանություն մատից
- Կատաղած նավակ
- Թագուհին կենտրոնական զինվորի դեմ
- Թագուհին եզրային զինվորի դեմ

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Էլեկտրոնային նյութերը մշակվել են լսարանի համար հասկանալի և մատչելի սկզբունքով: Օնլայն ուսուցչի առաջարկած բազմապիսի աշխատանքները և օնլայն քննարկումները ուսանողին կներգրավվեն շախմատային քննության և բուն խաղի մեջ: Անհատական և խմբային առաջադրանքներն ուսանողին կօգնեն կատարել համապատասխան հետազոտություններ և հարստացնել գիտելիքները:

ԴԱՍՏՅՈՒՑԱԿԸ

Դասընթացը տևում է 9 շաբաթ՝ ծանոթացման շաբաթը ներառյալ: Նախատեսվում է ուսանողի մասնակցությունը յուրաքանչյուր շաբաթվա 5 օրերի ընթացքում:

Շաբաթ 0	Ծանոթացման շաբաթ Ուսանողները ծանոթանում են Ուսանողի ուղեցույցի հետ, լրացնում են ուսման ոճերի հարցաշարը, լրացնում են անձնական թերթիկը, ներկայանում են միմյանց՝ մասնակցելով ծանոթացման ֆորում-քննարկմանը և գտնում են այն ժամային գոտին, որի սահմաններում աշխատելու են: Ուսանողները ծանոթանում են նաև հաղորդակցման և տեխնիկական այն գործիքների հետ, որոնք կիրառելու են ողջ ուսումնական շրջանի ընթացքում:
Շաբաթ 1-8	Դաս 1-8 (օնլայն նյութերի և մուլտիմեդիա ռեսուրսների օգտագործում) Առաջադրանքներ, գլոխկոտրուկներ, հարցումներ
Շաբաթ 4	Միջանկյալ քննություն
Շաբաթ 8	Ավարտական քննություն

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

Ուսանողները պետք է ակտիվորեն մասնակցեն օնլայն քննարկումներին, ֆորումներին և չաթերին, մասնակցեն անհատական և խմբային աշխատանքներին և պահպանեն առաջադրանքների համար սահմանված ժամկետները:

Ուսանողները պետք է ծանոթ լինեն և ենթարկվեն [ՀՎՀ-ի ակադեմիական քաղաքականությանը](#):

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Ուսանողի առաջադիմությունը կգնահատվի ամբողջ ուսումնական շրջանի ընթացքում կուտակված գնահատականների հիման վրա հետևյալ սկզբունքներով՝

20% - մասնակցություն

20% - առաջադրանքներ

30% - միջանկյալ քննություն

30% - ավարտական քննություն

Գնահատումը կատարվում է տառային մեթոդով ըստ [ՀՎՀ-ի գնահատման քաղաքականության](#):

ԱՌԱՋԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐԻ ՈՒՇ ՀԱՆՁՆՈՒՄ

Առաջադրանքները պետք է հանձնել նախատեսված ժամկետներում: Այս կերպ ուսանողը կկարողանա ժամանակին հետևել դասերին, իսկ օնլայն ուսուցիչը հնարավորության կունենա հետևողականորեն գնահատել ուսանողի աշխատանքը: Եթե ուսանողն առաջադրանքը հանձնել է սահմանված ժամկետից մեկ շաբաթ ուշ, ապա գնահատականը նվազում է 10%-ով (եթե ուսանողը նախապես չի ստացել օնլայն ուսուցչի

համաձայնությունը): Սահմանված ժամկետից երկու շաբաթ ուշ հանձնված առաջադրանքները ընդունվում են (միայն ստուգվում են), բայց չեն գնահատվում: Բացառություններ կլինեն միայն որոշ հարգելի դեպքերում:

Գրանցվելու համար խնդրում ենք լրացնել [արձանագրման հայտը](#):

CP 450: Շախմատի ուսումնականություն. միջին մակարդակ – մաս 2 (արևելահայերեն) 3 կրեդիտ

Ուսումնական շրջաններ (սեղմեք այստեղ ակադեմիական օրացույցը տեսնելու համար)

Ակնկալվող մասնակցության սանդղակ (ժամեր/շաբաթ)

Նյութեր (ձայնա-, տեսա- և տեքստային)	1 – 2 ժամ
Քննարկումներ, գլուխկոտրուկներ, վարժություններ	1 – 2 ժամ
Հարցումներ, առաջադրանքներ	1 – 2 ժամ
Շաբաթական ակնկալվող մասնակցություն	4 – 6 ժամ

Մասնակիցները պետք է.

- նամակագրական կապ ունենան իրենց համակուրսեցիների հետ և հաղորդակցվեն ֆորումների, չաթի, Skype-ի, ձայնա- և տեսակոնֆերանսի միջոցով,
- ընթերցեն և օնլայն քննարկեն տեքստերն ու նյութերը,
- աշխատեն փոքր խմբերով և անհատապես՝ կիրառելով տարբեր օնլայն գործիքներ:

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆՊԱՏԱԿԱՆԵՐԸ

Դասընթացը շարունակում է տրամադրել շախմատի համապարփակ գիտելիքներ, որոնք ուսանողին թույլ են տալիս շախմատ խաղալ գիտելիքների ավելի ընդլայնված պաշարով: Դասընթացը բաղկացած է 8 դասից, որոնք հաջորդաբար ներկայացնում են խաղի հիմնական տարրերի նկարագրությունը, տեղեկություններ են տալիս խաղի կանոնների մասին, սովորեցնում են զինվորային վերջնախաղեր, դրությունների համեմատում, նյութական առավելության իրացում, ինչպես նաև շախմատային մի շարք այլ հնարքներ: Դասընթացը մշակված է լայն շրջանակ ընդգրկող լսարանի համար:

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆՅՈՒԹԵՐԸ

Անհրաժեշտ չէ տպել օնլայն նյութերը: Դրանք դասերի բաղկացուցիչ մասն են: Ուսանողները պետք է կարդան, լսեն, դիտեն ամբողջ նյութը և լրացնեն բոլոր առաջադրանքները:

Էլեկտրոնային նյութերը մշակված են համալսարանական և մինչհամալսարանական ուսանողների, միջնակարգ դպրոցների շախմատի ուսուցիչների և պատանիների համար ինչպես Հայաստանում, այնպես էլ սփյուռքում:

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿԸ

- Հ. Տ. Թումանյան, Շախմատ 2, (Երևան, 2011թ.)

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Դասընթացն ավարտելուց հետո ուսանողները կկարողանան ավելի լավ շախմատ խաղալ, հարուստ գիտելիքներ կունենան խաղի հիմնական սկզբունքների և վերջիններիս ճիշտ կիրառման մասին, ինչպես նաև կկարողանան գնահատել շախմատային տարբեր իրավիճակները և խաղային կոմբինացիաները:

Շախմատ դասընթացի ծրագիր

Այցելեք [ՀՎՀ կայք](#) փաստաթղթում առկա տեղեկատվության ամենավերջին տարբերակին ծանոթանալու համար:

12 | Էջ

ԹԵՄԱՆԵՐԸ

- Զինվորային վերջնախաղեր: «Քառակուսու կանոն»
- Զինվորային վերջնախաղեր: Մատարման դաշտեր
- Զինվորային վերջնախաղեր: Քայլի հերթականության կարևորությունը
- Զինվորային վերջնախաղեր: Կրկնակի սպառնալիք արքայով
- Զինվորային վերջնախաղեր: Զինվորների մրցավազք
- Դրությունների համեմատում
- Նյութական առավելության իրացում
- Թագուհին փղի (c, f) զինվորի դեմ

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Էլեկտրոնային նյութերը մշակվել են լսարանի համար հասկանալի և մատչելի սկզբունքով: Օնլայն ուսուցչի առաջարկած բազմապիսի աշխատանքները և օնլայն քննարկումները ուսանողին կներգրավեն շախմատային քննության և բուն խաղի մեջ: Անհատական և խմբային առաջադրանքներն ուսանողին կօգնեն կատարել համապատասխան հետազոտություններ և հարստացնել գիտելիքները:

ԴԱՍԱՅՈՒՑԱԿԸ

Դասընթացը տևում է 9 շաբաթ՝ ծանոթացման շաբաթը ներառյալ: Նախատեսվում է ուսանողի մասնակցությունը յուրաքանչյուր շաբաթվա 5 օրերի ընթացքում:

Շաբաթ 0	Ծանոթացման շաբաթ Ուսանողները ծանոթանում են Ուսանողի ուղեցույցի հետ, լրացնում են ուսման ոճերի հարցաշարը, լրացնում են անձնական թերթիկը, ներկայանում են միմյանց՝ մասնակցելով ծանոթացման ֆորում-քննարկմանը և գտնում են այն ժամային գոտին, որի սահմաններում աշխատելու են: Ուսանողները ծանոթանում են նաև հաղորդակցման և տեխնիկական այն գործիքների հետ, որոնք կիրառելու են ողջ ուսումնական շրջանի ընթացքում:
Շաբաթ 1-8	Դաս 1-8 (օնլայն նյութերի և մուլտիմեդիա ռեսուրսների օգտագործում) Առաջադրանքներ, գլուխկոտրուկներ, հարցումներ
Շաբաթ 4	Միջանկյալ քննություն
Շաբաթ 8	Ավարտական քննություն

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ

Ուսանողները պետք է ակտիվորեն մասնակցեն օնլայն քննարկումներին, ֆորումներին և չաթերին, մասնակցեն անհատական և խմբային աշխատանքներին և պահպանեն առաջադրանքների համար սահմանված ժամկետները:

Ուսանողները պետք է ծանոթ լինեն և ենթարկվեն [ՀՎՀ-ի ակադեմիական քաղաքականությանը](#):

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Ուսանողի առաջադիմությունը կգնահատվի ամբողջ ուսումնական շրջանի ընթացքում կուտակված գնահատականների հիման վրա հետևյալ սկզբունքներով՝

20% - մասնակցություն

20% - առաջադրանքներ

30% - միջանկյալ քննություն

30% - ավարտական քննություն

Գնահատումը կատարվում է տառային մեթոդով ըստ [ՀՎՀ-ի գնահատման քաղաքականության](#):

ԱՌԱՋԱԶԱԴՐԱՆՔՆԵՐԻ ՈՒՇ ՀԱՆՁՆՈՒՄ

Առաջադրանքները պետք է հանձնել նախատեսված ժամկետներում: Այս կերպ ուսանողը կկարողանա ժամանակին հետևել դասերին, իսկ օնլայն ուսուցիչը հնարավորության կունենա հետևողականորեն գնահատել ուսանողի աշխատանքը: Եթե ուսանողն առաջադրանքը հանձնել է սահմանված ժամկետից մեկ շաբաթ ուշ, ապա գնահատականը նվազում է 10%-ով (եթե ուսանողը նախապես չի ստացել օնլայն ուսուցչի համաձայնությունը): Սահմանված ժամկետից երկու շաբաթ ուշ հանձնված առաջադրանքները ընդունվում են (միայն ստուգվում են), բայց չեն գնահատվում: Բացառություններ կլինեն միայն որոշ հարգելի դեպքերում:

Գրանցվելու համար խնդրում ենք լրացնել [արձանագրման հայտը](#):

Շախմատի դասընթացի հեղինակները

Շախմատի դասընթացի հիմնական բովանդակությունը մշակված է հետևյալ անվանի գիտնականների աշխատությունների հիման վրա.

- Սմբատ Լպուտյան (Հայաստանի շախմատի ակադեմիա, Երևան, Հայաստան),
- Սամվել Միսակյան (Հայաստանի շախմատի ակադեմիա, Երևան, Հայաստան),
- Նորայր Քալանթարյան (Հայկական վիրտուալ համալսարան, Երևան, Հայաստան):

Շախմատի դասընթացի հեղինակները

Շախմատի դասընթացի հիմնական բովանդակությունը մշակված է հետևյալ անվանի գիտնականների աշխատությունների հիման վրա.

- Սմբատ Լպուտյան (Հայաստանի շախմատի ակադեմիա, Երևան, Հայաստան),
- Սամվել Միսակյան (Հայաստանի շախմատի ակադեմիա, Երևան, Հայաստան),
- Նորայր Քալանթարյան (Հայկական վիրտուալ համալսարան, Երևան, Հայաստան):

CP 460: Շախմատի ռազմավարություն. բարձր մակարդակ – մաս 1 (արևելահայերեն) - 3 կրեդիտ

Ուսումնական շրջաններ (սեդմեք այստեղ ակադեմիական օրացույցը տեսնելու)

համար) Ակնկալվող մասնակցության սանդղակ (ժամեր/շաբաթ)

Նյութեր (ձայնա-, տեսա- և տեքստային)	1–2 ժամ
Քննարկումներ, գլուխկոտրուկներ, վարժություններ	1–2 ժամ
Հարցումներ, առաջադրանքներ	1–2 ժամ
Շաբաթական ակնկալվող մասնակցություն	4–6 ժամ

Մասնակիցները պետք է.

- նամակագրական կապ ունենան իրենց համակուրսեցիների հետ և հաղորդակցվեն ֆորումների, չաթի, Skype-ի, ձայնա- և տեսակոնֆերանսի միջոցով,
- ընթերցեն և օնլայն քննարկեն տեքստերն ու նյութերը,
- աշխատեն փոքր խմբերով և անհատապես՝ կիրառելով տարբեր օնլայն գործիքներ:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆՊԱՏԱԿԱՆԵՐԸ

Դասընթացը շարունակում է տրամադրել շախմատի համապարփակ գիտելիքներ, որոնք ուսանողին թույլ են տալիս շախմատ խաղալ գիտելիքների ավելի ընդլայնված պաշարով: Դասընթացը բաղկացած է 8 դասից, որոնք հաջորդաբար ներկայացնում են խաղի հիմնական տարրերի նկարագրությունը, տեղեկություններ են տալիս խաղի կանոնների մասին, սովորեցնում են զինվորային վերջնախաղեր, դրությունների համեմատում, նյութական առավելության իրացում, ինչպես նաև շախմատային մի շարք այլ հնարքներ: Դասընթացը մշակված է լայն շրջանակ ընդգրկող լսարանի համար:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆՅՈՒԹԵՐԸ

Անհրաժեշտ չէ տպել օնլայն նյութերը: Դրանք դասերի բաղկացուցիչ մասն են: Ուսանողները պետք է կարդան, լսեն, դիտեն ամբողջ նյութը և լրացնեն բոլոր առաջադրանքները: Էլեկտրոնային նյութերը մշակված են համալսարանական և մինչհամալսարանական ուսանողների, միջնակարգ դպրոցների շախմատի ուսուցիչների և պատանիների համար ինչպես Հայաստանում, այնպես էլ սփյուռքում:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿԸ

- Հ. Տ. Թումանյան, Շախմատ 3, (Երևան, 2011թ.)

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Դասընթացն ավարտելուց հետո ուսանողները ծանոթ կլինեն շախմատ խաղին, կունենան գիտելիքներ խաղի կարևորագույն սկզբունքների և դրանց ճիշտ կիրառության մասին, ինչպես նաև կկարողանան գնահատել ստեղծված իրավիճակները:

Շախմատ դասընթացի ծրագիր

Այցելեք [ՀՎՀ կայք](#) փաստաթղթում առկա տեղեկատվության ամենավերջին տարբերակին ծանոթանալու համար:

ԹԵՄԱՆԵՐԸ

- Նավակը զինվորի դեմ
- Ձին զինվորի դեմ
- Ծանրաբեռնված խաղաքար
- Միջանկյալ շախ
- Անցունակ զինվորներ
- Ցուզցվանգ
- Ճառագայթային գրոհ
- Տարադաշտ փղեր

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Էլեկտրոնային նյութերը մշակվել են լսարանի համար հասկանալի և մատչելի սկզբունքով: Օնլայն ուսուցչի առաջարկած բազմապիսի աշխատանքները և օնլայն քննարկումները ուսանողին կներգրավվեն շախմատային քննության և բուն խաղի մեջ: Անհատական և խմբային առաջադրանքներն ուսանողին կօգնեն կատարել համապատասխան հետազոտություններ և հարստացնել գիտելիքները:

ԴԱՍԱՑՈՒՑԱԿԸ

Դասընթացը տևում է 9 շաբաթ՝ ծանոթացման շաբաթը ներառյալ: Նախատեսվում է ուսանողի մասնակցությունը յուրաքանչյուր շաբաթվա 5 օրերի ընթացքում:

Շաբաթ 0	Ծանոթացման շաբաթ Ուսանողները ծանոթանում են Ուսանողի ուղեցույցի հետ, լրացնում են ուսման ոճերի հարցաշարը, լրացնում են անձնական թերթիկը, ներկայանում են միմյանց՝ մասնակցելով ծանոթացման ֆորում-քննարկմանը և գտնում են այն ժամային գոտին, որի սահմաններում աշխատելու են: Ուսանողները ծանոթանում են նաև հաղորդակցման և տեխնիկական այն գործիքների հետ, որոնք կիրառելու են ողջ ուսումնական շրջանի ընթացքում:
Շաբաթ 1-8	Դաս 1-8 (օնլայն նյութերի և մուլտիմեդիա ռեսուրսների օգտագործում) Առաջադրանքներ, գլուխկոտրուկներ, հարցումներ
Շաբաթ 4	Միջանկյալ քննություն
Շաբաթ 8	Ավարտական քննություն

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

Ուսանողները պետք է ակտիվորեն մասնակցեն օնլայն քննարկումներին, ֆորումներին և չաթերին, մասնակցեն անհատական և խմբային աշխատանքներին և պահպանեն առաջադրանքների համար սահմանված ժամկետները:

Ուսանողները պետք է ծանոթ լինեն և ենթարկվեն [ՀՎՀ-ի ակադեմիական քաղաքականությանը](#):

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Ուսանողի առաջադիմությունը կգնահատվի ամբողջ ուսումնական շրջանի ընթացքում կուտակված գնահատականների հիման վրա հետևյալ սկզբունքներով

20% - մասնակցություն

20% - առաջադրանքներ

30% - միջանկյալ քննություն

30% - ավարտական քննություն

Գնահատումը կատարվում է տառային մեթոդով ըստ [ՀՎՀ-ի գնահատման քաղաքականության](#):

ԱՌԱՋԱԶԱԴՐԱՆՔՆԵՐԻ ՈՒՇ ՀԱՆՁՆՈՒՄ

Առաջադրանքները պետք է հանձնել նախատեսված ժամկետներում: Այս կերպ ուսանողը կկարողանա ժամանակին հետևել դասերին, իսկ օնլայն ուսուցիչը հնարավորության կունենա հետևողականորեն գնահատել ուսանողի աշխատանքը: Եթե ուսանողն առաջադրանքը հանձնել է սահմանված ժամկետից մեկ շաբաթ ուշ, ապա գնահատականը նվազում է 10%-ով (եթե ուսանողը նախապես չի ստացել օնլայն ուսուցչի համաձայնությունը): Սահմանված ժամկետից երկու շաբաթ ուշ հանձնված առաջադրանքները ընդունվում են (միայն ստուգվում են), բայց չեն գնահատվում: Բացառություններ կլինեն միայն որոշ հարգելի դեպքերում:

Գրանցվելու համար խնդրում ենք լրացնել [արձանագրման հայտը](#):

Շախմատի դասընթացի հեղինակները

Շախմատի դասընթացի հիմնական բովանդակությունը մշակված է հետևյալ անվանի գիտնականների աշխատությունների հիման վրա.

- Սմբատ Լպուտյան (Հայաստանի շախմատի ակադեմիա, Երևան, Հայաստան),
- Նորայր Քալանթարյան (Հայկական վիրտուալ համալսարան, Երևան, Հայաստան):